

ผู้สังเกตการณ์การเลือกตั้งนานาชาติ: พันธมิตรเพื่อความก้าวหน้าของประชาธิปไตย

กรุงเทพฯ 20 ธันวาคม 2561

เมื่อกำหนดวันการเลือกตั้งทั่วไปของไทยใกล้เข้ามาถึง ได้เกิดการถกเถียงกันมากขึ้นเรื่อยๆ ว่าผู้สังเกตการณ์การเลือกตั้งนานาชาติควรได้รับอนุญาตให้มาทำการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 หรือไม่ ทางมูลนิธิอานเฟรล (ANFREL Foundation) ประสงค์ที่จะสร้างความเข้าใจและอธิบายว่า การมีผู้สังเกตการณ์การเลือกตั้งนานาชาติจะเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการเลือกตั้งของไทยในครั้งที่จะถึงนี้ เนื่องจากจะเป็นการเลือกตั้งที่พลเมืองไทยจะสามารถใช้สิทธิทางการเมืองของตนได้อย่างเต็มที่ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554

การสังเกตการณ์การเลือกตั้งจากนานาชาติเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล โดยมีเป้าหมายเพื่อการวิเคราะห์สภาพบรรยากาศการเลือกตั้งโดยรวมอย่าง “เที่ยงตรงและเป็นกลาง” ดังที่อธิบายไว้ในปฏิญญาว่าด้วยหลักการของการสังเกตการณ์การเลือกตั้งนานาชาติ¹ ซึ่งต่างจากสิ่งที่มีก่อกำเนิดกันผิดๆ ผู้สังเกตการณ์จากนานาชาติไม่ได้มาทำหน้าที่แจกใบเหลืองใบแดงแต่อย่างใด หากแต่มาเพื่อทำการประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งโดยอยู่บนพื้นฐานข้อมูลที่ได้ผ่านการรวบรวมและศึกษามาอย่างรอบด้าน ทั้งในห้วงก่อนและหลังการเลือกตั้ง โดยผู้สังเกตการณ์นานาชาติจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหลักปฏิบัติที่เหมาะสมอยู่ตลอดเวลา และไม่อาจทำการแทรกแซงการเมืองในประเทศ ไม่ว่าในกรณีใด

การมีผู้สังเกตการณ์นานาชาติไม่เพียงแต่มีส่วนช่วยทำให้เกิดการเลือกตั้งที่เที่ยงธรรมโดยการจับตาตรวจสอบจุดผิดพลาดต่างเท่านั้น แต่ยังช่วยยับยั้ง ป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงระหว่างการเลือกตั้ง เสริมสร้างความเชื่อมั่นของสาธารณชนในกระบวนการการเลือกตั้งและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงสิ่งที่เห็นว่าเป็นจุดอ่อนต่างๆ สำหรับการเลือกตั้งครั้งถัดไปอีกด้วย คณะผู้สังเกตการณ์ของมูลนิธิอานเฟรล ประกอบด้วยผู้สังเกตการณ์การเลือกตั้งจากภายในภูมิภาคเอเชีย เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญของตนเอง เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการเลือกตั้งด้วยมุมมองเฉพาะแบบเอเชีย พวกเขาทำงานอย่างเป็นอิสระและมีวิธีการทำงานที่ต่างไปจากผู้สังเกตการณ์ภายในประเทศ ทั้งนี้ บทบาทของผู้สังเกตการณ์นานาชาติจะช่วยขยายความเข้าใจและการรับรู้ของประชาชนรวมทั้งหนุนเสริมการทำงานและความพยายามผลักดันให้เกิดวัฒนธรรมการตรวจสอบของผู้สังเกตการณ์ภายในประเทศได้

ในทางรูปธรรมแล้ว ผู้สังเกตการณ์การเลือกตั้งมีหน้าที่ประเมินว่าการเลือกตั้งเป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมในการเลือกตั้งหรือไม่ โดยใช้ฐานการประเมิน เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ค.ศ. 1948) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ค.ศ. 1966) และสำหรับผู้

¹ https://www.ndi.org/sites/default/files/1923_declaration_102705_0.pdf

สังเกตุการณ์ของอันเฟรล มีการใช้ข้อตกลงระดับภูมิภาค เช่น ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการเลือกตั้งที่เสรีและเป็นธรรม² (ค.ศ. 2012) ตัวชี้วัดคี่เรื่องการเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย³ (ค.ศ. 2015) และคำมั่นโคลอมโบที่จะส่งเสริมและปกป้องประชาธิปไตยที่มาจากเลือกตั้งในเอเชีย⁴ (ค.ศ. 2018)

การสังเกตุการณ์การเลือกตั้งจะไม่มีควมน่าเชื่อถือหากปราศจากวิธีการสังเกตุการณ์ที่เป็นระบบเชื่อถือได้และการมีส่วนร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือ หน่วยงานรัฐ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง องค์กรภาคประชาสังคม ประชากรกลุ่มเปราะบาง และผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในแง่นี้ทำให้ความร่วมมือกับหน่วยงานจัดการเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ทางมูลนิธิอันเฟรลยินดีกับคำแถลงของนายอิทธิพร บุญประคอง ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ว่า กกต. จะไม่ปฏิบัติแตกต่างไปจากการเลือกตั้งครั้งก่อน ๆ และจะให้การรับรองผู้สังเกตุการณ์จากนานาชาติที่ได้ประกาศเจตจำนงอย่างเป็นทางการว่าจะเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นครั้งนี้ ดังที่อันเฟรลได้ประกาศไปแล้ว

เราเชื่อว่าความร่วมมือที่เรามีมาอย่างยาวนานกับ กกต. อันรวมถึงโครงการใน พ.ศ. 2560 ว่าด้วยการประกันการเข้าถึงคูหาการเลือกตั้งของผู้พิการ จะทำให้อันเฟรลได้รับการยอมรับในฐานะผู้สังเกตุการณ์จากนานาชาติในการเลือกตั้งปี 2562 นี้ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของอันเฟรลและ กกต. ได้วางอยู่บนพื้นฐานของความเคารพและความเข้าใจกันและกันในการพยายามปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเลือกตั้งสำหรับผู้มีสิทธิออกเสียงชาวไทยทุกคน

หลังจากการหยุดชะงักของระบอบประชาธิปไตยเป็นเวลาสี่ปี อันเฟรลหวังว่าการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ จะเป็นโอกาสให้พลเมืองไทยทุกคนได้ใช้สิทธิลงคะแนนอย่างเสรีในกระบวนการเลือกตั้งที่ไม่กีดกันและวางใจได้ โดยมีกรรมกรค์หาเสียงได้อย่างเสรีและเป็นธรรม เรายังคาดหวังที่จะได้เห็นผู้สังเกตุการณ์จากนานาชาติมาร่วมทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบการคืนกลับสู่ประชาธิปไตยของไทย และขอเชิญเชิญให้ กกต. ชี้แจงกระบวนการรับรองและกำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้สังเกตุการณ์จากนานาชาติโดยเร็วที่สุด

มูลนิธิอันเฟรลก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2540 มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงเทพฯ อันเฟรลเป็นองค์กรเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิก 26 องค์กรจาก 16 ประเทศทั่วเอเชีย ที่ผ่านมาได้จัดส่งคณะผู้สังเกตุการณ์ติดตามการเลือกตั้งในประเทศต่าง ๆ ประมาณ 60 ครั้ง รวมถึงในประเทศไทยในปี 2544, 2548, 2550, และ 2554 ในปี 2557 และ 2559 อันเฟรลไม่ได้ส่งคณะสังเกตุการณ์แบบเต็มรูปแบบ แต่ดำเนินการจัดทีมศึกษาและสังเกตุการณ์ขนาดเล็กเพื่อประเมินสถานการณ์ในพื้นที่แทน

ติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ anfrel@anfrel.org

² <https://anfrel.org/wp-content/uploads/2018/06/The-Bangkok-Declaration-on-Free-and-Fair-Elections.pdf>

³ <https://anfrel.org/wp-content/uploads/2018/06/2015-Dili-Indicators-of-Democratic-Elections.pdf>

⁴ ฉบับภาษาอังกฤษ: <https://anfrel.org/wp-content/uploads/2018/08/Colombo-Pledge-edited-in-breakout-session.pdf>, ฉบับภาษาไทย: http://aerc-anfrel.org/wp-content/uploads/2018/11/Colombo_Pledge_Thai_language.pdf